

Euroopan unionin sekä Intian välisten vapaakauppa-, investointisuoja- ja maantieteellisten merkintöjen suojaamista koskevien sopimusten neuvottelemine

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tietojen antaminen eduskunnalle viimeisimmästä neuvottelutilanteesta. Euroopan komissiolle (jäljempänä komissio) annetulla neuvoston mandaatilla aloitettiin Intian kanssa vapaakauppasopimusneuvottelut kesäkuussa 2007. Neuvottelumandaattia laajennettiin heinäkuussa 2011 kattamaan myös investointisuoja koskevat kysymykset. Neuvotteluja käytiin aktiivisesti vuoteen 2013 saakka, jolloin neuvottelut keskeytettiin neuvotteluosapuolten suurista näkemyseroista johtuen. Tämän jälkeen neuvotteluiden uudelleen käynnistämismahdollisuuksia on tunnusteltu aika ajoin.

Loppuvuodesta 2018 EU hyväksyi uuden Intia-strategian, joka on muodostanut poliittisen kehyksen EU:n syvemmälle ja laajemmalle yhteistyölle Intian kanssa. EU ja Intia pyrkivät strategisen kumppanuutensa avulla edistämään yhteisesti tehokasta monenvälisyyttä, kasvua ja vaurautta EU:ssa ja Intiassa sekä laajemmin Aasiassa, ja puuttumaan kestäväen kehityksen kaltaisiin globaaleihin haasteisiin. Neuvottelujen uudelleenaloittamisesta vapaakauppasopimuksen, investointisuoja sopimuksen ja maantieteellisiä merkintöjä koskevan sopimuksen osalta sovittiin EU:n ja Intian välisessä johtajien kokouksessa Portossa toukokuussa 2021. Intian kanssa neuvotellaan näin ollen kolmesta erillisestä sopimuksesta. Korkealla poliittisella tasolla on asetettu tavoitteeksi sopimusneuvottelujen päättäminen vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ensimmäinen sopimusneuvottelukierros pidettiin kesäkuun lopulla 2022 ja toinen lokamarraskuun vaihteessa. Joulukuulle 2022 on suunnitteilla kolmas neuvottelukierros. Ensimmäiset kaksi neuvottelukierrosta käytettiin tunnusteluihin vapaakauppasopimuksen neuvotteluteksteistä. Kolmannella neuvottelukierroksella joulukuussa on tarkoitus alkaa käydä läpi yhteisiä näkemyksiä. EU:n Intialle toimittamat neuvottelutekstiehdotukset vastaavat EU:n muita nykyisiä vapaakauppasopimuksia, sisältäen mm. kattavat määräykset kaupasta ja kestävästä kehityksestä.

Suomen kanta

Suomi tukee kattavien ja kunnianhimoisten sopimusten aikaan saamista. Suomi pitää tärkeänä, että EU pystyy neuvottelemaan ja mahdollisimman nopeasti voimaansaattamaan uusia kauppasopimuksia, sillä niillä voidaan osaltaan helpottaa yritysten markkinoillepääsyä ja tarjota yrityksille mahdollisuuksia tuotantoketjujen monipuolistamiseksi. Geopoliittisten jännitteiden aikana sopimuksilla vahvistetaan kumppanuuksia sekä osapuolten resilienssiä.

Suomi katsoo, että sopimukset edistäisivät suomalaisyritysten vienti- ja tuonti- ja investointimahdollisuuksia sekä parantaisivat EU- ja suomalaistoimijoiden kilpailuasemaa Intian kasvavilla markkinoilla. Suomi tukee kunnianhimoista ja modernia vapaakauppasopimusta, jonka sisältö yleisellä tasolla noudattaa pitkälti EU:n viimeaikaisempia vapaakauppasopimuksia, vaikkakin yksityiskohdissa sopimus tulee heijastamaan kauppakumppanien välistä suhdetta.

Investointisuojausopimuksen osalta Suomi tukee tavoitetta nykyaikaisesta sopimuksesta, joka turvaa korkean investointien suojan tason mutta jolla ei estetä osapuolia kehittämästä syrjimätöntä lainsäädäntöä legitiimien politiikkatavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on niin ikään sisällyttää sopimukseen nykyaikainen, tehokas ja ennakoiva investointiriitojen ratkaisumenettely. Sopimus lisäisi sijoitusympäristön ennakoitavuutta ja vähentäisi sijoituksiin kohdistuvan mielivaltaisen kohtelun mahdollisuuksia. Sopimus maantieteellisten merkintöjen suojaamiseksi neuvotellaan samanaikaisesti vapaakauppa- ja investointisuojausopimuksen kanssa.

Maantieteelliset merkinnät suojaavat tuotteita rekisteröidyn nimen väärinkäytöltä ja jäljeltä sekä takaavat tuotteen oikean alkuperän. Neuvotteluiden tavoitteena on saavuttaa noin kahdelle sadalle EU-tuotteelle nimisuoja Intiassa ja suunnilleen vastaavalle määrälle intialaisia tuotteita nimisuoja EU:ssa. Suomi tukee EU:n tavoitetta nimisuojan neuvottelemisesta, mukaan lukien rekisteröintien helpottaminen ja täytäntöönpanon valvonta. Suomalaisina tuotteina nimisuoja sopimuksella haetaan kahdelle tuotteelle, suomalaiselle vodkalle ja suomalaiselle marjaliköörille.

Pääasiallinen sisältö

EU päivitti keväällä 2022 neuvotteluehdotuksia vastaamaan EU:n tämänhetkisten vapaakauppasopimustensa käytäntöjä ja tarpeita. EU:n ehdotukset on julkaistu komission [kauppapääosaston verkkosivuilla](#). EU tavoittelee kattavaa ja kunnianhimoista sopimusta niin vapaakaupan (ml. kauppa ja kestävä kehitys) kuin investointisuojan ja maantieteellisten merkintöjen osalta.

Investointisuojausopimusneuvottelujen osalta EU päivitti tekstiehdotuksiaan kesällä 2022. EU:n ehdotukset on julkaistu komission edellä mainituilla verkkosivuilla.

Vapaakauppasopimus

Sopimuksen tavoitteena on luoda sääntöjä osapuolten väliselle kaupalle ja vähentää tarpeettomia kaupan esteitä, jotka aiheuttavat yrityksille lisäkustannuksia, sekä muodostaa yhteistyömekanismeja kaupan eri aloilla erilaisten kysymysten käsittelemiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi.

Tavarakauppa

Tavarakaupan osalta EU:n tavoitteena on poistaa tullit vastavuoroisesti mahdollisimman suurelta osalta tavarakauppaa heti sopimuksen voimaantullessa tai siirtymäaikojen puitteissa. Tavoitteena on, että tullitasoja ei voi nostaa yksipuolisesti sopimuksessa soveltuista tullitasoista. Tavoitteena on poistaa myös muut vientiin sovellettavat, kansalliseen

kohteluun nähden syrjivät maksut ja verot sekä määrälliset rajoitteet sekä kieltää perusteettomat lupavaatimukset.

Intian tullitasot ovat korkeat ja ovat olleet viimeiset vuodet noususuunnassa vuotta 2020 lukuun ottamatta. Intian keskimääräinen tuontitullitaso nousi 18,3 prosenttiin vuonna 2021 edellisen vuoden 15 prosentin tasosta. Intian tuontitullit ovat korkeat erityisesti maataloustuotteissa, joissa vuonna 2021 tuontitullien keskiarvo oli 34 prosenttia. Teollisuustuotteiden tuontitullien keskiarvo oli puolestaan 14,9 prosenttia. Intia on sitoutunut WTO:ssa myöntämään muille jäsenille keskimäärin 50,8 prosentin tullitason, joten Intia saattaa nostaa edelleen tullitasojaan. EU:n tavoitteena sopimuksella on laskea merkittävästi Intian tullitasoa tai poistaa tullit kokonaan osalta tuotteista.

Alkuperäsäännöt

Alkuperäsäännöillä määritellään, mitkä tuotteet saavat sopimuksen mukaiset alennetut tullit tai nollatullit. Alkuperäsääntöjen osalta EU:n tavoitteena on yksinkertaiset, kauppaa helpottavat säännöt, jotka ottavat huomioon EU:n intressit sekä EU:n tavanomaiset alkuperäsääntöjä koskevat käytännöt. Kumulaatiosäännöissä tavoitellaan ns. kahdenvälistä kumulaatiota, jonka mukaan sopimuksen osapuolet voivat käyttää toisen osapuolen alueelta peräisin olevia komponentteja, osia tai sisältöjä tuotteissaan menettämättä alkuperäasemaansa.

Tullausmenettelyt ja kaupan helpottaminen

EU:n tavoitteena on, että samalla kun sopimuksella pyritään helpottamaan osapuolten välistä kauppaa, taataan myös kaupankäynnin tehokas valvonta. Kaupan helpottamiseksi sopimukseen tavoitellaan sisällytettävän tuontia, vientiä ja kauttakulkua koskevia sääntöjä, vaatimuksia ja menettelyjä. Sopimuksen tavoitteena on myös edistää tulliasioita koskevien kansainvälisten sääntöjen tehokasta toimeenpanoa. Lisäksi sopimuksen tulisi edistää parhaiden käytäntöjen ja kokemusten vaihtamista molempia osapuolia kiinnostavissa asioissa, kuten sääntöjen ja menettelyjen nykyaikaistaminen ja yksinkertaistaminen, standardoitu dokumentaatio sekä tariffiluokittelu. Huomiota on kiinnitettävä myös teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaaseen noudattamiseen ja pk-yrityksille koituviin haasteisiin, samalla kun pyritään varmistamaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille talouden toimijoille. Sopimukseen tulisi sisällyttää lisäksi määräyksiä vastavuoroisesta hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa petosten torjumiseksi.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimet (SPS)

EU:n tavoitteena on helpottaa eläin- ja kasviperäisten tuotteiden kauppaa EU:n ja Intian välillä. Neuvotteluiden lähtökohtana on WTO:n terveys- ja kasvinsuojelua koskevan sopimuksen periaatteet. Neuvotteluissa tavoitellaan terveys- ja kasvinsuojelutoimien kielteisten kauppavaikutusten vähentämistä, ottaen kuitenkin huomioon osapuolten oikeus arvioida ja hallinnoida riskejä sekä suojella ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä. EU:n teksti tiedotus noudattaa EU:n aikaisempien kauppasopimusten SPS-lukuja. Sopimuksen kautta pyritään parantamaan tiedonvaihtoa ja transparensia, erityisesti vietävien tuotteiden hyväksymiseen liittyvien prosessien osalta. Ehdotus pitää sisällään määräyksiä mm.

tarkastuksista, alueellistamisesta ja hätätoimenpiteistä. EU:n ehdotuksen mukaan osapuolet sitoutuisivat siihen, että tuontivaatimukset koskisivat yhdenmukaisesti viejäosapuolen koko aluetta. Tämä on EU:lle tärkeä tavoite kaikissa kauppasopimusneuvotteluissa. Sopimuksella perustettaisiin myös SPS-erityiskomitea, jossa voidaan vaihtaa tietoa sekä käsitellä mahdollisia tulevia kaupanesteitä.

Kaupan tekniset esteet

EU:n tavoitteena on teollisuustuotteiden teknisen sääntelyn (tekniset määräykset, standardit ja menettelyt vaatimustenmukaisuuden arvioimiseksi) osalta saada aikaan WTO:n kaupan teknisiä esteitä koskevaa sopimusta pidemmälle meneviä velvoitteita, joilla helpotetaan osapuolten pääsyä toistensa markkinoille. Tavoitteena on muun muassa lisätä läpinäkyvyyttä ja edistää hyviä sääntelykäytäntöjä, lisätä kansainvälisten standardien hyväksyntää sekä virtaviivaistaa testaus- ja sertifiointivaatimuksia.

Kaupan suojatoimet

EU:n tavoitteena on, että kaupan suojatoimia (polkumyynti-, tasoitustulli- ja suojatoimi-instrumentit) koskevat määräykset vastaavat pitkälti EU:n vapaakauppasopimuksissa yleensä sovittuja, sekä WTO:n polkumyyntiä koskevaan sopimukseen, tukia ja tasoitustulleja koskevaan sopimukseen, että suojalausekesopimukseen perustuvia sääntöjä. Neuvotteluissa tavoitteena on sisällyttää sopimukseen WTO-sääntöjä pidemmälle meneviä määräyksiä erityisesti läpinäkyvyyden ja osapuolten puolustautumisoikeuden osalta. Tavoitteena on myös lisätä säännöt ns. alemman tullin periaatteen sekä ns. yleisen edun osalta. Alemman tullin periaate tarkoittaa, että polkumyynti- ja/tai tukimarginaalin lisäksi määritellään vahinkomarginaali ja tulli asetetaan sen mukaisesti, kumpi näistä on alhaisempi. Yleisellä edulla tarkoitetaan, että valmistavan teollisuuden edun lisäksi otetaan huomioon käyttävän teollisuuden, maahantuojien ja tietyissä tapauksissa jopa kuluttajien etu.

Palveluiden kauppa ja investoinnit

EU:n tavoitteena on vakauttaa kauppa- ja investointiympäristöä sopimalla velvoitteista muun muassa ulkomaisiin toimijoihin kohdistuvan syrjinnän ja markkinoillepääsyn määrällisten rajoitusten (esimerkiksi yrityksiä koskevien ulkomaalaisomistusrajoitusten) vähentämiseksi. Sopimus koskisi rajat ylittäviä palveluja; investointeja palveluiden, alkutuotannon tai teollistuotannon aloilla; sekä yritystoimintaan liittyvien henkilöiden tilapäistä maahantuloa.

Sähköinen kauppa

EU:n tavoitteena on kunnianhimoinen sähköistä kauppaa koskeva luku, joka toisi oikeudellista varmuutta yrityksille ja kuluttajille ja vähentäisi perusteettomia kaupan esteitä. Neuvotteluissa käsitellään laajasti sähköiseen kauppaan liittyviä aiheita kuten sähköisen allekirjoitukset, sähköisten toimitusten tullittomuus, rajat ylittävät tietovirrat sekä lähdekoodien paljastamisvaatimusten kieltö.

Julkiset hankinnat

EU tavoittelee läpinäkyviä ja eurooppalaisia toimijoita syrjimättömiä hankintamenettelyjä sekä mahdollisimman laaja-alaista pääsyä Intian julkisten hankintojen markkinoille. Sopimuksessa tulee pyrkiä määräyksiin, jotka parantavat läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta tarjouskilpailuissa. On tärkeää, että julkisia hankintoja avataan kilpailulle Intian keskus- ja aluehallinnossa, erityisaloilla (energia, liikenne, satamat, lentokentät) sekä valtio-omisteisten yritysten osalta.

Teollis- ja tekijänoikeudet

EU katsoo, että sopimuksen tulee kattaa laajasti ja riittävällä kunnianhimolla teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa koskevia kysymyksiä. Sopimuksen tulee sisältää asianmukaisia määräyksiä patenteista, tavaramerkeistä, julkaisemattoman tiedon suojasta, kasvilajikkeista, tekijänoikeuksista ja lähioikeuksista, maantieteellisistä merkinnöistä sekä immateriaalioikeuksien toimeenpanosta.

Kilpailu

Kilpailupolitiikkaa koskevassa luvussa pyritään sopimaan sitoumuksista kilpailunvastaisen toimien poistamiseksi, lainsäädännön tehokkaasta toimeenpanosta ja yhteistyön tiivistämisestä. Tavoitteena on, että molemmat osapuolet varmistavat alueillaan tehokkaan kilpailulainsäädännön, jonka täytäntöönpanosta vastaavat riippumattomat viranomaiset, joiden on toimittava avoimesti ja syrjimättömästi.

Valtiontuet

EU tukee kunnianhimoisten valtiontukimääräysten sisällyttämistä sopimukseen, ja tavoittelee määräyksiä, jotka menevät WTO:n tuki- ja tasoitustullisopimusta pidemmälle etenkin sopimuksen soveltamisalan ja läpinäkyvyyden osalta.

Valtionomisteiset yhtiöt

Neuvotteluissa tavoitellaan sääntöjä, joilla pyritään varmistamaan tasapuoliset toimintaedellytykset vaatimalla valtio-omisteisia yrityksiä toimimaan syrjimättömästi sekä kaupallisten näkökohtien mukaisesti samalla tavoin kuin yksityisessä omistuksessa oleva yritys toimisi, pl. julkisen palvelun velvoitteet.

Pienet ja keskisuuret yritykset

Sopimukseen on tarkoitus sisällyttää erillinen pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva luku, joka sisältää muun muassa velvoitteita julkaista tietoa sopimuksen sisällöstä ja sen luomista mahdollisuuksista, kaupan menettelyistä ja vaatimuksista sekä julkisista hankinnoista. EU:n tavoitteena on, että velvoitteet auttaisivat pk-yrityksiä hyödyntämään täysimääräisesti sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Energia ja raaka-aineet

EU tavoittelee kestävyyttä, avoimuutta, tasapuolista kohtelua ja syrjimättömyyttä EU:n ja Intian välisessä energiatuotteiden ja raaka-aineiden kaupassa. Tavoitteena on myös uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden tuotteiden kaupan helpottaminen ja lisääminen.

Sääntelyn läpinäkyvyys ja hyvät sääntelykäytännöt

Sopimuksen tavoitteena on lisätä sääntelyn läpinäkyvyyttä sisällyttämällä sopimukseen velvoitteita lainsäädännön, asetusten ja muiden vaatimusten julkaisusta. Lisäksi sopimus sisältäisi sitoumuksia sidosryhmien sääntelyä koskeviin kysymyksiin vastaamiseksi, ja parantaisi sidosryhmien mahdollisuutta saada tietoa hallinnollisista menettelyistä ja tuoda esiin näkemyksiään ennen lopullista hallinnollista päätöstä. Tavoitteena on myös sopia hyvistä sääntelykäytännöistä kuten julkisista kuulemismahdollisuuksista ja vaikutusarvioiden tekemisestä. Tavoitteita liittyy myös sääntely-yhteistyön lisäämiseen.

Kestävät ruokajärjestelmät

EU on tehnyt ehdotuksen kestäviä ruokajärjestelmiä koskevan luvun sisällyttämisestä sopimukseen. Tämä on aihe, jonka EU on pyrkinyt sisällyttämään uusimpiin kauppasopimuksiin joko erillisenä lukuna tai osana esimerkiksi SPS-lukua. EU:n ehdotuksen mukaan osapuolet sopisivat yhteistyöstä kestävien ruokajärjestelmien tukemiseksi. Yhteistyötä tehtäisiin niin kahdenvälisesti kuin kansainvälisillä foorumeilla. Ehdotus kattaa elintarvikkeiden tuotannon, prosessoinnin, markkinoinnin ja kulutuksen kestävyden sekä ruokahävikin vähentämisen. Lisäksi luvussa katetaan elintarvikepetokset sekä eläinten hyvinvointi ja antibioottiresistenssin vastainen työ.

Riitojen ratkaisu

Sopimukseen on tarkoitus sisällyttää tavanomainen WTO:n riitojenratkaisujärjestelmään pohjautuva riitojenratkaisumekanismi. Tavoitteena on luoda tehokas ja sitova mekanismi sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvien (osapuolten välisten) riitojen ratkaisemiseksi mukaan lukien täytäntöönpanoa koskevat määräykset.

Kauppa ja kestävä kehitys

EU on esittänyt sopimukseen sisällytettäväksi kauppaa ja kestävä kehitystä koskevaa lukua. Siinä huomioidaan EU:n uusimman lähestymistavan kestävä kehityksen huomiointamisesta EU:n kauppasopimuksissa (E 104/2022 vp). Luku tulisi kattamaan määräyksiä koskien kauppaa ja työelämän normeja, ympäristöä ja vastuullista liiketoimintaa joilla edistetään kansainvälisten ympäristöä ja työelämän oikeuksia koskevien sopimusten tehokasta täytäntöönpanoa. Osapuolet myös sitoutuisivat olemaan heikentämättä ympäristö- tai työelämän normejaan edistääkseen kauppaa tai investointeja.

Investointisuojausopimus

Investointisuojausneuvotteluissa tavoitellaan korkeaa suojan tasoa sekä nykyaikaista investointiriitojen ratkaisumenettelyä. Neuvottelukierroksia on ollut tähän mennessä kaksi, ja neuvottelut ovat vielä hyvin alkuvaiheessa. Osapuolten tekstiehdotuksiin pohjautuvaa näkemysten vaihtoa on käyty muun muassa investointien suojasta, riitojen ratkaisumenettelystä ja investointituomioistuinjärjestelmästä. EU:n Intialle jakamat neuvottelutekstiehdotukset vastaavat sisällöltään EU:n muita viime vuosina neuvottelemia investointisuojausneuvotteluja.

Maantieteelliset merkinnät

Maantieteelliset merkinnät suojaava sopimus neuvotellaan erikseen, mutta samanaikaisesti. EU:n tavoitteena on neuvotella noin kahdestasadasta maantieteellisestä merkinnästä, mukaan lukien rekisteröintien helpottaminen ja täytäntöönpanon valvonta. Sopimuksessa pyritään sopimaan yhteisistä periaatteista ja luomaan puitteet entistä lähemmälle yhteistyölle tulevaisuudessa täydentäen WTO:n sopimusta teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista (TRIPS).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Sopimuksia neuvotellaan unionin puolesta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan mukaisessa menettelyssä. Sopimusten aineelliset oikeusperustat voidaan määritellä tarkasti vasta siinä vaiheessa, kun lopulliset sopimustekstit ovat valmiit. Valtioneuvoston alustavan arvion mukaan kaikki kolme sopimusta kuuluvat kauppapolitiikan alaan (SEUT 207 artikla), jolloin neuvosto tekisi päätökset sopimusten allekirjoittamisesta ja tekemisestä unionin puolesta määrääenemmistöllä SEUT 218 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamenttia tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Neuvoston päätökset sopimusten allekirjoittamisesta eivät edellytä Euroopan parlamentin kuulemistä tai hyväksyntää. Neuvoston päätökset sopimusten tekemisestä edellyttävät kuitenkin parlamentin hyväksyntää SEUT 218 artiklan 6(a) kohdan mukaan.

Kansallinen valmistelu

Suomen kannat neuvoston Kauppapoliittiseen komiteaan, jossa neuvotteluja käsitellään säännöllisesti, on valmisteltu EU2/kauppapoliittisessa jaostossa ja sen alajaostoissa. Ulkoministeriö on neuvottelujen kuluessa valmistellut asiaa eri ministeriöiden ja virastojen kanssa kulloinkin käsiteltävänä olleen asiasisällön mukaan. Suomen neuvottelutavoitteita on kartoitettu uudelleen ministeriöille sekä sidosryhmille tehdyllä kyselyllä elosyyskuussa 2022.

Eduskuntakäsittely

Eduskunnalle annettiin neuvottelualtuutuksesta tietoja 31.1.2007 päivätyllä E-kirjeellä E 158/2006 vp. Eduskunnalle on tämän jälkeen annettu tarkempia tietoja neuvottelutilanteesta 8.7.2009 päivätyllä E-jatkokirjeellä, jota käsiteltiin eduskunnan suuressa valiokunnassa 22.7.2009, talousvaliokunnassa 8.9.2009 ja ulkoasiainvaliokunnassa 24.9.2009. Valtioneuvosto antoi asiasta 2.12.2010 U-kirjelmän U 49/2010 vp. Lisäksi eduskunnalle

on toimitettu U-jatkokirjeet 15.12.2010 (neuvottelutilanne), 10.6.2011 (neuvottelutilanne/yritystoimintaan liittyvien henkilöiden maahantulo) ja 12.7.2011 (mandaatin laajentaminen investointisuojaan).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Vapaakauppasopimus sekä maantieteellisiä merkintöjä koskeva sopimus tulevat valtioneuvoston tämänhetkisen arvion mukaan sisältämään vain unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia määräyksiä, joten ne eivät sisältäisi Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. EU:n vapaakauppasopimukseen sisältyvät tavanomaiset Ahvenanmaavaraukset palveluiden, investointien sekä julkisten hankintojen aloilla on sisällytetty EU:n ehdotuksiin.

Valtioneuvoston alustavan arvion mukaan tämänhetkisten ehdotusten mukainen investointisuojaus sopimus sisältäisi unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvia määräyksiä.

Sopimusten suhdetta Suomen lainsäädäntöön samoin kuin Ahvenanmaan toimivaltaa arvioidaan tarkemmin tarvittaessa neuvotteluiden myöhemmässä vaiheessa.

Taloudelliset vaikutukset

Intia on yksi maailman suurimmista ja nopeimmin kasvavista kehittyvistä markkinoista ja EU:lle merkittävä kumppani kansainvälisen kaupan näkökulmasta. EU:n ja Intian välinen tavar- ja palvelukauppa on kasvanut huomattavasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Vuonna 2019 EU vei Intiaan tavaroita ja palveluita 55 miljardin euron arvosta. EU:n ja Intian väliset kauppa- ja investointisuhteet ovat jo vahvat, mutta kasvupotentiaalia on edelleen.

EU:n ja Intian välisen vapaakauppasopimuksen vaikutukset arvioidaan yleisesti merkittäviksi alentuneiden tullien, vahvistuneiden kaupansääntöjen sekä parantuneen läpinäkyvyyden sekä ulkomaisia toimijoita koskevien syrjivien säännösten vähenemisen myötä. Yleisesti sopimuksen odotetaan parantavan EU- ja suomalaistoimijoiden markkinoillepääsymahdollisuuksia ja sopimuksen myötä on saavutettavissa konkreettisia hyötyjä sekä lisää oikeudellista varmuutta suomalaisille yrityksille, jotka kohtaavat Intian markkinoilla vielä monia kaupanesteitä. Komissio on käynnistänyt vaikutusarvion tekemisen syksyllä 2022. Euroopan parlamentin vuonna 2020 julkaiseman [arvion](#) mukaan kunnianhimoinen sopimus EU:n ja Intian välillä voisi kasvattaa EU:n vientiä Intiaan 52-56% verrattuna tilanteeseen ilman vapaakauppasopimusta. Vastaavasti Intian vienti EU:hun kasvaisi arvion mukaan 33-35%.

Suomen tavaravienti Intiaan oli arvoltaan 542,3 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tavaravienti keskittyy erityisesti sähkökoneisiin ja laitteisiin sekä mekaanisiin koneisiin ja laitteisiin. Näiden ryhmien yhteenlaskettu osuus Suomen tavaraviennistä Intiaan oli 48,1 prosenttia. Lisäksi Suomi vei Intiaan muun muassa paperia (10,8%) ja erilaisia muoveja (6,0%).

Vuonna 2021 Suomi toi tavaraa Intiasta 415,6 miljoonalla eurolla. Merkittävin yksittäinen tuonnin tavararyhmä muodostui farmaseuttisista tuotteista, kuten lääkkeistä. Niiden osuus oli 13,7 prosenttia kaikesta tavaratuonnista. Lisäksi tuonnissa korostuivat erilaiset tekstiilit. Vaatteiden yhteenlaskettu osuus tavaratuonnista oli 12,9 prosenttia ja mattojen 3,5 prosenttia.

Muita merkittäviä tavararyhmiä tuonnissa olivat mekaaniset koneet ja laitteet (11,6%) sekä sähkökoneet ja laitteet (10,2%). Tärkeimmät koneiden ja laitteiden tavararyhmät

olivat maalajien, kiven ja malmien käsittelyyn tarkoitettut koneet ja laitteet (3,8 %) sekä voimakoneet (3,4 %). Lisäksi Intiasta Suomeen tuotiin muun muassa rauta- ja terästava-
raa (5,6 %) sekä autonrenkaita (4,6 %).

Palveluita Suomi vei Intiaan kaikkiaan 392 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Vastaavasti palveluita tuotiin peräti 850 miljoonalla eurolla. Palveluviennin merkittävimmät palveluerät olivat erilaiset ICT-palvelut, pääasiassa tietojenkäsittelypalvelut, joita vietiin yhteensä 247 miljoonalla eurolla. Palvelutuonnin ylivoimaisesti tärkeimmät palveluerät olivat muut liike-elämän palvelut, joita tuotiin 447 miljoonalla eurolla, sekä tietojenkäsittelypalvelut, joita tuotiin 251 miljoonalla eurolla.

Suomalaiset yritykset ovat investoineet huomattavasti Intiaan. Kaiken kaikkiaan suomalaisilla yrityksillä oli Intiassa 63 tytäryhtiötä, jotka työllistivät lähes 42 000 henkilöä vuonna 2020. Aasian maista enemmän henkilöstöä suomalaisilla tytäryhtiöillä on vain Kiinassa. Samana vuonna Intiassa toimivien tytäryhtiöiden liikevaihto oli 2,5 miljardia euroa, mikä oli kolmanneksi eniten Aasian maista heti Kiinan ja Singaporen jälkeen.

Kauppataase on Suomelle hieman ylijäämäistä erityisesti tavaroiden osalta, mutta tämän lisäksi on syytä huomioida mittava määrä suomalaisyritysten tuotantoa suoraan Intiassa, joka ei edellä mainituissa tilastossa sellaisenaan näy: televerkkoja, voimalaitosteknologiaa, hissejä, maanrakennus- ja kaivoteollisuudet laitteita sekä myös digitaalisia ratkaisuja, joita suomalaisyritykset valmistavat ja kehittävät suoraan paikan päällä osana globaalia tuotantoketjuaan.

Asiakirjat

Julkaistut neuvottelujen asiakirjat löytyvät [komission verkkosivuilta](#).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jenni Isola, ulkoministeriö, jenni.isola@formin.fi p. 029 535 0097 (laatija)
Johanna Ala-Nikkola, johanna.ala-nikkola@formin.fi
Niina Blomberg, niina.blomberg@formin.fi
Kristiina Kauppinen, kristiina.kauppinen@formin.fi
Kimmo Sinivuori, kimmo.sinivuori@formin.fi
Jukka Nikulainen, jukka.nikulainen@formin.fi
Petri Kuurma, petri.kuurma@formin.fi
Mary-Anne Nojonen, mary-anne.nojonen@formin.fi
Sara Ohls, sara.ohls@formin.fi
Mika Ruotsalainen, mika.ruotsalainen@formin.fi
Kent Wilska, kent.wilska@formin.fi
Lauri Kangasniemi, lauri.kangasniemi@formin.fi

VAHVA-tunnus

EU/878/2022